

Сова О.Ю. Шляхи вдосконалення організації планування податкових платежів на підприємстві // Матеріали XI міжнародної науково-практичної конференції «Світові тенденції та перспективи розвитку фінансової системи України» (м. Київ 30-31 жовтня 2014 року). – К.: Київський національний університет імені Тараса Шевченка, 2017. – С.

Олена Ю. Сова

кандидат економічних наук,
доцент кафедри національної економіки та фінансів,
Університет економіки та права «КРОК»

Шляхи вдосконалення організації планування податкових платежів на підприємстві

Податкове планування на рівні підприємств – це вибір між різними варіантами здійснення фінансово-господарської діяльності з метою досягнення максимально низького рівня податкових зобов'язань, які при цьому виникають.

У більшості керівників податкове планування ототожнюється із застосуванням легальних методів зменшення податкового навантаження на підприємство. Якщо підприємство застосовує концепцію податкового планування, то його реалізація може здійснюватися за будь-якого рівня податкового навантаження. При цьому мають застосовуватися всі можливі інструменти, форми і методи податкового планування, які не порушують чинного законодавства [2]. Результати податкового планування і оптимізації необхідно оцінювати не лише сумами зменшених податків і принесених вигод, але і з точки зору зменшення можливого збитку і втрат, які були б неминучими при здійсненні господарської діяльності без урахування особливостей оподаткування, а також ефекту від реінвестування податкового прибутку [1, с. 236]. Основна ідея вдосконалення методологічних підходів щодо розрахунку згаданого показника полягає в тому, щоб зробити показник

податкового навантаження універсальним для змоги порівнювати рівень оподаткування підприємств різних видів [5, с. 292].

Податкове планування за умови його правильної організації дає підприємству можливість:

- дотримуватися податкового законодавства шляхом правильності розрахунку податків, зборів та інших платежів податкового характеру;
- звести до мінімуму податкові зобов'язання;
- максимально збільшити прибуток;
- розробити структуру взаємовигідних угод із постачальниками і замовниками;
- ефективно управляти грошовими потоками;
- уникати штрафних санкцій [4, с. 200].

Існування системи організації податкових платежів на мікрорівні забезпечується можливістю певного вибору господарського та податкового законодавства: одні й ті самі цілі можуть бути досягнуті різними шляхами, при цьому будуть різними і податкові, і фінансові наслідки. Будь-який підхід до вирішення проблеми співвіднесення економії і ризику змушує застосовувати комплекс спеціальних заходів, які мають ґрунтуватися не лише на вивченні чинного податкового законодавства, але й на дослідженні напрямків і змісту податкових реформ, що розробляються, а також на результатах аналізу напрямів здійснюваної урядом податкової політики [6].

Застосування податкового планування передбачається можливістю вибору між альтернативними рішеннями щодо використання тих чи інших схем оподаткування. Ця альтернативність може бути зумовлена законодавчо встановленим правом:

- вибору системи оподаткування;
- вибору форми реєстрації господарюючого суб'єкта;
- вибору місця реєстрації та основних напрямів діяльності;
- вибору контрактних схем при підписанні господарських договорів;
- на користування податковими пільгами.

Реалізація цілей планування залежить від виду діяльності підприємства, а деякі методи податкового планування є спільними для всіх підприємств: зниження бази оподаткування; перенесення бази оподаткування на іншу структуру, у якій ставки податків менші; метод диференціювання відносин; метод відстрочення податкового платежу [3, с. 206].

Податкове планування починається з аналізу розміру та динаміки наявної бази оподаткування та податкових платежів, виявлення факторів, що впливають на їх розмір, оцінки наявних резервів зниження рівня податкового навантаження. Аналіз податкових платежів забезпечує необхідне обґрунтування планових показників та допомагає виявити податкові ризики. Сучасна організація податкового планування на підприємствах України, окрім своєї вузькопрактичної спрямованості на зниження податкових платежів характеризується надмірно високою роллю бухгалтерії підприємства в цей сфері планування та відстороненням від цього процесу економічних і фінансових служб.

В організації податкового планування на підприємствах України важливо дотримуватися принципу системності, який дає можливість збільшити обігові кошти, підвищити їх конкурентоспроможність шляхом самостійного законного регулювання рівня податкового навантаження. Кожним підприємством має бути сформована своя політика податкового планування, зі своїми принципами, методами, розрахованими показниками [2, с. 5].

Таким чином, у процесі податкового планування не тільки визначаються можливості мінімізації оподаткування, але й оцінюється економічний вплив ухвалених рішень на поточну діяльність і перспективу. Тому сьогодні вдосконалення організації податкового планування на українських підприємствах повинно відбуватися шляхом:

1. Здійснення контролю та аналізу інформації про хід виконання планів із податкових платежів, у ході якого визначається відхилення фактичних податкових зобов'язань підприємства від запланованих. Це дозволить не тільки отримати інформацію для досягнення поставленої мети, але і буде

обов'язковою умовою виникнення нового циклу управління податковими платежами та податковим навантаженням підприємства;

2. Використання критерію чистої приведеної вартості, скоригованої з урахуванням трансакційних видатків, у тому числі витрат податкового адміністрування і витрат ризику податкових перевірок, що дозволить більш повно враховувати вплив податків і податкової політики держави на оцінку інвестиційних проектів;

3. Розмежування у законодавстві ухилення від сплати податків від легальних способів уникнення оподаткування, у тому числі податкового планування.

Організація ефективної системи податкового планування на підприємствах здатна виступити сполучною ланкою між різними стадіями і комплексами загальноекономічного планування підприємства, тому що цей елемент податкового менеджменту тісно взаємодіє з контрольно-регуляторними функціями фіскального впливу на суб'єктів господарювання.

Список використаних джерел

1. Бечко П.К. Податковий менеджмент: навч. посіб. [для студ. вищ. навч. закл.] / П.К. Бечко, Н.В. Лиса – К.: Центр учбової літератури, 2009. – 288 с.

2. Єлісеєв А. Організація податкового планування на підприємстві [Електронний ресурс] / А. Єлісеєв, А. Загородній // Податкове планування. – 2007. – № 8. – С. 5- 6. – Режим доступу до журналу: <http://www.nalogovnet.com/>

3. Краус Н.М. Податкове планування на мікрорівні в національній економіці: інноваційний аспект / Н.М. Краус // Бізнес-інформ. – 2012. – № 5. – С. 200-208.

4. Мадрига Г.М. Податкове планування на малих підприємствах як механізм оптимізації податкового навантаження / Г.М. Мадрига // Проблеми та перспективи розвитку економіки і підприємництва та комп'ютерних технологій в Україні: збірник тез за матеріалами VIII Науково-технічної конференції

науково-педагогічних працівників. – Львів, – 2012. – С. 199-200.

5. Марець О.Р. Теоретичні та методологічні підходи до статистичного вивчення податкового навантаження на економіку України / О.Р. Марець, О.М. Вільчинська // Науковий вісник НЛТУ України. – 2013. – Вип. 23.13. – С. 286-293.

6. Щеглов Е. Налоговое планирование и решение налоговых споров [Електронний ресурс] / Щеглов Е. // ЮК «Правовой Альянс». – Режим доступу: <http://www.legalalliance.com.ua/>